Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2026–2027

Aanhangsel van de Handelingen

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

272

Vragen van het lid **Ceder** (ChristenUnie) aan de Ministers van Asiel en Migratie en van Economische Zaken over *de uitvoering van motie Ceder 19 637, nr. 3488* (ingezonden 20 november 2025).

Antwoord van Minister **Van den Brink** (Asiel en Migratie) (ontvangen 5 oktober 2026). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2025–2026, nr. 634.

Vraag 1
Bent u bekend met de aangenomen motie Ceder (Kamerstuk 19 637, nr. 3488) die een verkenning verzoekt van een aanpassing van het Vreemdelingenbesluit zodat een ambtshalve toets op artikel 8 Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM) bij minderjarigen verplicht wordt en daarin de belangen van het kind waaronder geworteldheid in de Nederlandse samenleving expliciet worden gewogen; tevens een verkenning verzoekt hoe een uitwerking van deze ambtshalve toetsing in de vreemdelingencirculaire en de werkinstructie van de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) moet worden uitgewerkt, waarin wordt uitgewerkt wat artikel 8 EVRM voor minderjarige kinderen betekent op een wijze dat een aanzuigende werking voorkomen wordt, en een juridische uitwerking vraagt van een wijze waarop het perspectief van een positieve bijdrage aan de Nederlandse samenleving ook een overweging van toekenning kan zijn?

Antwoord 1
Ja

Vraag 2
Op welke manier voert u deze motie uit? Welke stappen gaat u zetten om deze verkenningen te realiseren? Worden gemeenten, onderwijs- en werkgeversorganisaties hierbij betrokken? Op welke termijn kan de Kamer over uw bevindingen worden geïnformeerd?

Antwoord 2
De gevraagde verkenningen zijn uitgevoerd. Enerzijds is onderzocht of het Vreemdelingenbesluit en/of onderliggende regelgeving aangepast zou moeten worden om een ambtshalve toets op artikel 8 EVRM bij minderjarigen verplicht te stellen en dat met deze toets de belangen van het kind, waaronder geworteldheid, expliciet worden gewogen.

ah-tk-20262027-272
ISSN 0921 - 7398
's-Gravenhage 2026

In alle zaken waarin een besluit gevolgen heeft voor kinderen, wordt ingegaan op hun belangen.[1] Dat gebeurt vaak in het kader van artikel 8 EVRM. De IND beoordeelt artikel 8 EVRM op aanvraag en ambtshalve, als het besluit tot gevolg heeft dat er familie- en gezinsleden van elkaar worden gescheiden en of een privéleven in Nederland moet worden opgegeven. Dit volgt reeds uit artikelen 3.6, 3.6a en 3.6b Vb. Een nieuwe, verplichte toetsing zou daarom geen wezenlijke bijdrage leveren aan de toetsing op het belang van het kind.
In het tweede deel van de motie wordt gevraagd om een uitwerking van hoe perspectief op een positieve bijdrage aan de Nederlandse samenleving ook een overweging van toekenning van een verblijfsvergunning op basis van artikel 8EVRM kan zijn. Ook dit is juridisch en uitvoeringstechnisch verkend. Het perspectief op een positieve bijdrage aan de Nederlandse samenleving betreft een onzekere toekomstige gebeurtenis en is daarom juridisch en uitvoeringstechnisch niet objectief vast te leggen. Ontwikkelingen in het leven van een kind (opleiding wel/niet afronden, studiekeuze, arbeidsmarktsituatie) maken ex ante beoordeling van een positieve bijdrage aan de samenleving speculatief. Het is daarom ondoenlijk dit op een consistente manier vast te leggen in regelgeving. Dit zou bovendien leiden tot een aantasting van objectiviteit en rechtsgelijkheid en vervolgens ook tot een toename van bezwaar- en beroepsprocedures. Artikel 8 EVRM is derhalve niet geschikt als toetsingskader om een mogelijke toekomstige positieve bijdrage als zelfstandige toekenningsgrond te waarderen.
Ook heb ik laten verkennen of een (toekomstige) positieve bijdrage aan de samenleving een factor kan spelen bij andere reguliere verblijfsvergunningen, bijvoorbeeld voor studie- of arbeid gerelateerde doeleinden. Daarbij is ook gekeken naar de beleidspraktijk van andere lidstaten, zoals Duitsland.
Echter, voor al dit soort opties geldt dat een verblijfsaanvraag na langdurig onrechtmatig verblijf en het niet voldoen aan de vertrekplicht uiteindelijk alsnog gehonoreerd wordt. Tegelijkertijd zijn er ook gezinnen geweest die zich wel hebben gehouden aan de vertrekplicht en zijn wel teruggekeerd. Het kabinet is niet voornemens opties uit te werken die na langdurig onrechtmatig verblijf leiden tot legaal verblijf om de enkele reden dat er in de toekomst mogelijk een positieve bijdrage aan de samenleving geleverd kan worden.

Vraag 3, 4 en 5
Erkent u dat er ongedocumenteerde kinderen met en zonder asielverleden zijn die Nederlands spreken, goed opgeleid zijn en de Nederlandse normen en waarden onderschrijven? Klopt het dat dit momenteel nog geen zwaarwegend belang wordt toegekend? Klopt het tevens dat een potentieel positieve bijdrage aan de Nederlandse samenleving nog niet wordt meegewogen?
Erkent u dat het veel minder moeite en inspanning van toekomstige werkgevers en de samenleving vraagt als deze kinderen in Nederland uiteindelijk gaan werken dan als er migranten met een werkvisum tijdelijk de Nederlandse arbeidsmarkt op komen, zonder verplichtingen tot integratie en participatie?
Wat vindt u in het licht van toenemende arbeidstekorten in cruciale sectoren ervan dat er ongedocumenteerde jongeren/jong-volwassenen niet eenvoudig een verblijfsvergunning kunnen krijgen terwijl zij klaar staan om een bijdrage te leveren aan de Nederlandse samenleving?

Antwoord 3, 4 en 5
Ik betwijfel niet dat er onrechtmatig verblijvende kinderen met en zonder asielverleden zijn die Nederlands spreken, goed opgeleid zijn en de Nederlandse normen en waarden onderschrijven. Indien is vastgesteld dat sprake is van familie- of gezinsleven en/of privéleven zoals bedoeld in artikel 8 EVRM, dan wordt een belangenafweging gemaakt. Hierin worden de algemene belangen van de Nederlandse staat afgewogen tegen de persoonlijke belangen van de vreemdeling om in Nederland familie- of gezinsleven en/of privéleven uit te oefenen. Een belangrijk uitgangspunt is dat Nederland onder artikel 8 EVRM het recht heeft om toelating en verblijf te reguleren.

[1] Dat is ook opgenomen in de instructies van de IND, zoals WI 2026/6 Richtlijnen voor de toepassing van artikel 8 EVRM en IB 2022/83 Toelichting belang van het kind.

Het belang van het kind, waar binding met Nederland onderdeel van is, is een eerste overweging die bovendien zwaar meeweegt in de belangenafweging. Over het algemeen geldt hier dat hoe langer een kind rechtmatig in Nederland is, hoe sterker de banden met Nederland zullen zijn en hoe groter het gewicht dat aan het belang van het kind toekomt. Ook wegen de jaren waarin een kind zijn privéleven heeft opgebouwd in Nederland, zwaarder mee dan bij volwassenen.
Om te kunnen werken, dient iemand hier legaal te verblijven en in het bezit te zijn van de juiste verblijfsvergunning. Bij de belangenafweging onder artikel 8 EVRM, worden ook de aard en de duur van eerder verleende vergunning meegewogen. Indien de vreemdeling niet (langer) beschikt over een verblijfsvergunning of rechtmatig verblijf dient hij Nederland te verlaten. Als de vreemdeling onrechtmatig in Nederland verblijft, weegt de verbleven tijd ook mee, maar word het feit dat dit onrechtmatig was in het nadeel van de vreemdeling gewogen. Dit is om prikkels die verblijf in Nederland verlengen zoveel als mogelijk te verminderen en de vreemdeling aan te sporen om Nederland te verlaten. Het verlenen van een verblijfsvergunning om te mogen werken is tegengesteld aan dit doel.

Vraag 6
Op welke manier wordt de toets aan het belang van het kind in vreemdelingrechtelijke procedures momenteel vormgegeven? Wat vindt ervan om deze toets verplicht te maken, bijvoorbeeld voor alle minderjarigen en/of als er een bepaald substantieel deel van het leven in Nederland is doorgebracht?

Antwoord 6
Naast de aanvragen waarin een expliciet beroep op artikel 8 EVRM wordt gedaan, vindt een ambtshalve toets reeds plaats bij een afwijzing van een eerste asielaanvraag en bij een intrekking of een besluit tot niet verlengen van een verblijfsvergunning. Bij reguliere verblijfsaanvragen is dat het geval wanneer het door de aanvrager aangevoerde daar aanleiding toe geeft. In het Vreemdelingenbesluit (Vb) is daarnaast opgenomen dat een vergunning niet onthouden kan worden van de vreemdeling «wiens uitzetting in strijd zou zijn met artikel 8 van het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden» (artikel 3.6, eerste lid onder a, Vb). Een nieuw, wettelijk verplichte toetsing zou daarom geen wezenlijke bijdrage leveren aan de toetsing op het belang van het kind.

Vraag 7
Neemt u in de verzochte verdere uitwerking mee welke rechten een kind heeft op basis van artikel 8 EVRM, waarbij de individuele belangen van het kind worden betrokken en aan welke inkadering denkt u?

Antwoord 7
Zie antwoord op vraag 2

Vraag 8
Kunt u bevestigen dat er nu geen expertise bij de IND aanwezig is om de toets aan het belang van het kind uit te voeren? Krijgen vreemdelingen op die manier voldoende rechtsbescherming? Zijn er plannen om expertise aan de IND toe te voegen?

Antwoord 8
De IND heeft een speciaal team dat zich bezighoudt met het belang van het kind. Daarnaast kunnen beslismedewerkers gebruikmaken van de «Toelichting Belang van het Kind» en de Werkinstructie 8 EVRM bij de belangenafweging. De IND heeft tevens regelmatig contact met de betrokken partners over onderwerpen omtrent jeugd- en vreemdelingenrecht. De benodigde expertise is dan ook aanwezig bij de beslismedewerkers van de IND en ik zie dan ook geen noodzaak om verdere expertise aan de IND toe te voegen.